

ARGENTÍNAI MAGYAR HÍRLAP

Ifjúsági rovattal

L. Monteverde 4251
(1636) Olivos
Bs. Aires - Argentina

PERIÓDICO HÚNGARO DE LA ARGENTINA
CON SECCIÓN EN CASTELLANO

VIII. évf. 94-95. sz.
2013. JANUÁR-FEBRUÁR
(LXXXIII. évf. 15.900-901. sz.)

P. Bárány Béla gondolatai:

ÚJÉVI ÜZENET

- Az új év első napja az ígéretek, fogadkozások napja. Valamennyire érthető, hiszen újból elkezdődik valami. S hogy mi, az csak tőlünk függ. Ha akarjuk, másképpen lesz minden, ha akarjuk, minden marad a régiben. A döntés szabadságát maga a lehetőség teremti meg: változtathatunk, ha akarunk. De ne essünk bele a sokak által elkövetett hibába: **vannak, akik sokat várnak az új évtől, de meglepően keveset önmaguktól.**

Hajócskánk változatlanul a fény irányába halad...
(Salvador Dalí: Hajók őrizetben)

- A keresztények ezekben a napokban hálát adnak az Istennek mindenért. A hála nem időszakos megnyilvánulás életünkben, hanem állandósulnia kell. De hogyan adjon hálát az, akit - meglátása szerint - csak rossz ért az elmúlt évben? Mert kirúgták a munkahelyéről, megszükkült a házassága, nem volt szabadságon, kórházba is került, két-három hozzátartozója is elhunyt stb. Attól függ, honnan nézzük az eseményeket: saját szemszögünkön csupán, vagy Isten oldaláról.

- A polaroid kép hasonlata jut eszembe: a gépből tulajdonképpen egy sötét lap csúszik ki. S ahogy azt szemléljük, egyszer csak elkezdnek kirajzolódni a fotó körvonalai, a kontúrok és a színek. S kis idő elteltével

teljes fényességében, színességében láthatóvá lesz a fénykép. A polaroid kép az Isten világa, amely úgy kerül elénk, mint amiből semmi sem kivethető. Láthatatlan, és mégis a szemlélődés közben lassan kirajzolódik az egész kép. De egy kis időnek el kell telnie közben.

- Nézzünk így az érthetetlenre, a láthatatlanra, mert egy idő után világos és egyértelmű lesz számunkra: mit akart ezekkel Isten az életünkben. Elképzelhető, hogy a munkámat precízebben kellett volna végezniem. Há-

zassági problémám felnyitotta szememet, hogy ráébredjek hibáimra és változtassak rajtuk! A szabadság alatt keresek alkalmat arra, hogy gyermekeimmel többet beszélgessek. A kórházi kezelés alázatra taníthat. Hozzáartozóim halála pedig elgondolkodtathat az élet értelméről.

- Jó volna az idei évben naponta elvetni Isten szántó-

földjébe a **megértés, türelem, biztatás, bizalom, gyengédség, tapintat, elfogadás, megbocsátás** búzaszemeit, hogy környezetünkben meghozzák gyümölcsüket. Hadd legyen szeretetünk táplálék mások számára!

Boldog, kiegyensúlyozott új évet kíván az AMH minden Olvasójának!

Székely köszöntő

Ismét egy esztendő hanyatlik a sírba,
Nézhetünk utána nevetve vagy sírva.
Sokan biz' örömet búcsúznak el tőle,
Azt várják, hogy különb lesz a követője.

Itt állok magam is, azt óhajtom itten,
Jobb időket érvünk, mint az elmúlt évben.
A mezőkön áldást, a hazában békét,
Az emberek szívében boldog egyetértést.

Ezért fohászokunk, ezért ver a szívünk,
Adjon az Úr Isten Boldog Újesztendőt nekünk!

A mókussal együtt
B.U.É.K. az AMH!

Fohász

Kérlek, fordíts át bennem mindent jóra,
A haragot jóindulatra,
A rossz felhánytorgatását kedvességre,
A számonkérést segítő szándékra,
A szorongást örömmé,
A félelmet feltámadásra,
A sötétséget fényre.

Vágvölgyi Éva

Életedből sose hiányozzék:
Egy álom, amiért küzdhessél,
Egy terv, amit kivitelezhessél,
Valami, amit tanulhassál,
Egy hely, ahová mehessél, és
Valaki, akit szerethessél.

(Névtelen. Köszönet Grabnerné Nagyiványi Patrícia)

2013

Nagyon sokan úgy éltük meg a 2012. év elmúlását, mint a tovaszálló felhő suhanását. Sokunknak hozott ez az év nehézségeket és felismeréseket.

Egyre többen ráébredtünk, hogy az év vége felé **megjött az ideje a belső munkának, a „számvetéseknek”.**

Végtelen béke

Nagy változások kezdetét vetítették előre a 2012. évben megtörtént események. Egyre többen „ébredünk” a lelki-szellemi alvásból és olyan embertársainknak nyílik ki a tudata a magasabb világok felé, akik nem is olyan régen az anyagi, megfogható világ bűvöletében élték napjaikat.

Ezek a változások óhatatlanul itt vannak körülöttünk. Megfigyelhető ez a természet erőinek erőteljesebb jelzéseiben és az emberi társadalmakban egyre jobban növekvő feszültségekben. Az anyagi világ energiáit képviselő erők jobban háttérbe szorulnak, bár ezt érezvén erősebb és erősebb kötelékeket próbálnak a „szellemi tévelygők” tudatára borítani.

De a FÉNY születését már nem lehet visszatartani!

Tudatunk mélyéről és az égi-szellemi energiák felől egyre erőteljesebb és fényesebb szálak szövődnek. **A sötétséget a szellemi Fényvel lehet megváltoztatni.**

Nekünk, embereknek többek között az is a feladatunk, hogy jelképesen összekössük az eget és a földet, a szellemi tisztaságot próbáljuk behozni életünkbe, mindennapjainkba.

Amit sokan félremagyarázva a világvégeinek írnak le, az arra is utal, hogy egy olyan korszaknak, amely az anyagi világ bűvöletében él, ideje átadni a helyét a lelki-szellemi világ rezdüléseinek és fénybeborulásának. El kell engednünk a tudatosságot megbéklyózó kötőerőket és be kell engedni az új erőket és energiákat: alázat, türelem, bölcsesség, állhatatosság...

Kívánom, hogy mindazok életében jelenjenek meg azon erők, amelyek ezen energiákat be tudják engedni! **Bízom benne, hogy jobb emberek leszünk ez által!**

Vigyázzunk az értékeinkre, természeti kincseinkre, mert az Anyaföld azt tükrözi vissza, ahogyan mi is bánunk vele. Ez a Föld, amin élünk nem a miénk, hanem gyermekeinktől, unokáinktól kaptuk kölcsön.

Az erős természeti kibillenések nagy része elkerülhető volna, ha másképp viszonyulnánk szűkebb és tágabb világunkhoz.

Kívánom, hogy tudjunk majd utódainknak úgy a szemébe nézni tiszta tekintettel, hogy igen, tettünk azért, hogy a világ jobb lett általunk.

Bízom benne, hogy az Új Esztendő meghozza nekünk mindazt, amire vágyunk, és amit érdemlünk! Ne feledkezzünk el azokról, akik egyedül vannak, s akik nélkülöznek, hajoljunk le hozzájuk, hiszen ennél felemelőbb érzés nemigen van!

Tudjunk tanulni az elmúlt idők hibáiból, saját életünkéből, tudjuk elengedni a régebbi fájdalmakat, sérelmeket - és **tekintsünk egy tisztább világ felé!**

Kiss Zsófi, Debrecen

Idézet Márton Áron püspök háborúellenes beszédéből

(1939. november):

„Az is tény, hogy Isten malmai ma gyorsabban járnak. Az eszmék és helyzetek kérésének ideje az életütem meggyorsulása következtében megrövidült. Ma a fejlődés szempontjából az évszázadot évtizeddel s az évtizedet egy esztendővel mérjük.

Ne fogyatkozzék meg a ti hitetek! Az eszmét nem lehet megölni. A hit, amelyben üdvösségünket bírjuk, a remény, amely eddig is megtartott, a krisztusi gondolat, amelyért és amely jegyében feladatainkat vállaljuk, a mostani veszélyből is, mint anynyi másból a történelem során, diadalmasan fog kikerülni.” **Amen.**

Wass Albert:

Könyörgés (*)

Szánd meg Uram Isten
Attila nemzetét!

Rémségek éjszakáját
válsad föl virradatra.
Az emberi világot
szébbre és igazabbra.

Hogy törvények közt az első
a szeretet legyen.
Úljön jóindulat
a kormányzókeken.

Az igazság előtt
hajoljon meg a fegyver
s élhessen szabadon
e földön minden ember.

És legyen egy akol.
És egy legyen a pásztor.
Növelj pásztorbotot
virágzó rózsafából.

S ha mindeneket szépen
elrendeztél ekképpen
a népek közt: Uram,
nekem is van egy népem.

Ha érdemét kegyednek
a szenvedéssel méred,
úgy egynek sincsen anyyi
szent jussa, mint e népnek.

Mások bűnéért is
öt verte ostorod.
Sok súlyos nagy keresztet
szó nélkül hordozott.

Legjobb fiait vitte
mindég a Golgotára
s jótettének soha,
csak bűnének volt ára.

Uram, adj békességet
a Kárpátok között!
Sehol még földet anyyi
könny s vér nem öntözött.

Sehol még anyyi színes
nagy álom nem fakadt
s árvábbak prófétáid
sehol sem voltak.

Sehol anyyi virág
és sehol anyyi bánat.
Szeresd jobban, Uram,
az én szegény hazámat!

(*) Bajorerdő, 1947: *Fohász a Hazáért* (kivonatolisan)

A TARTALOMBÓL:

E bő számunkkal búcsúzzunk márciusig!

A lengyelek szolidaritása	2.o.
Olvasólevelek	2.o.
Baltházár Mártha: Lakiteleki élmény	3.o.
Piller Éva: Brazíliai híradó	4.o.
Barkuti Jenő: Magyarországi helyzet	5.o.
A levegőben - egyedül... (2001.IX.11)	6.o.
Saáry Éva: Hangulatok...	7.o.
Budapestről: Egy diák meglátásai	7.o.
Magyar tv-sek Buenos Airesben	8.o.
Régi idők krónikája	9.o.
A Móricz János történet - legenda?	10.o.
Bonczos Zsuzsa: Mi történt?	11.o.
Nagy magyar esküvő	HUFI I.-II.
A Kolomp életéből	HUFI II.
Nyelv: Kivel mész nyaralni?	HUFI IV.
Viktor Orbán y los valores cristianos	SP I
Egresados 2012 del San Ladislao	SP II
Nos escriben	SP III

Kun-Szabó Mariann:

És elindult a szoba a 16.-on...

Mielőtt Argentínából Chilébe utaztam kikapcsolódni, teljesen elkerülte a figyelmemet a tény, hogy ez az ország jegyzi minden idők legnagyobb földrengését. Valahogyan az sem tudatosult, szinte mindennaposak a kisebb rengések. Akkor sem esett le a tantusz, amikor arról olvastam, hogy Chile egyik legnépszerűbb itala a *terremoto* (földrengés). Az ember hajlamos magát kívülállónak tekinteni, egészen addig, amíg maga is át nem éli testközelből.

Chile két hatalmas tektonikai lemez találkozási pontján helyezkedik el. A Nazca-lemez rendkívüli gyorsasággal, évi 7-8 centimétert nyomul a dél-amerikai lemez nyugati pereme alá, ami folyamatos rengéseket és szökőárakat eredményez. Mivel a földfelszín folyamatosan mozgó tektonikai elemekhez oszlik, hasonló tevékenységekre találunk példát az egész Chile-Alaszka, valamint Japán-Új-Zéland vonal mentén. Chile azonban egyedülálló abból a szempontból, hogy 1960. május 22-én itt jegyezték fel minden idők legnagyobb földrengését, amelynek erőssége 9,5 volt a Richter-skálán.

Érkezésem után egy nappal, a santiagoói városnéző túrán mesélt idegenvezetőnk Chile legutóbbi, 2010. február 27-én bekövetkezett hatalmas földrengéséről. A 8,8-as mozgás volt minden idők 6. legnagyobb feljegyzett földrengése. Három percig tartott, és sokan azt gondolták, itt a világ vége. Érdekes tény, hogy míg az ugyancsak 2010-es haiti földrengésnek becslések szerint több mint 200 ezer áldozata volt, addig az annál 500-szor erősebb chileinek összesen nyolcszáz. A károk így is kitétek Chile GDP-jének közel ötödét, és több ezren váltak hajléktalanná. A helyreállítás még most is zajlik, de Santiagóban már szinte alig látni ebből valamit. Így én is úgy hallgattam a történetet, mint a chilei történelem egy fájdalmas bekezdését. Arra nem gondoltam, hogy hamarosan részese leszek ennek a véget nem érő történetnek.

A katedrális homlokzatán 2010-ben megsérült középső Szűz Mária-szobor ma az oltár mellett van kiállítva

Két nap múlva a lakásomban üttem a 16. emeleten, mikor megingott a lábam alatt a talaj. Egyedül voltam, senkit nem tudtam megkérdezni, hogy ez valóban az-e. Aztán egyre erősebben kezdett inogni minden. Félelmetes volt, szörnyen tehetetlennek éreztem magam. Az asztalba kapaszkodtam, mert féltem, ha felálló, elesem. Közben éreztem a nagy épület lengését ide-oda. Az egész 20 másodpercig tarthatott, nekem mégis hosszú perceknek tűnt. Aztán alábbhagyott a mozgás. A 2. rengéshullám már kisebb volt.

Ekkor összeszedtem minden bátorságomat, és óvatosan kimentem az erkélyre. Emlékeztem rá, hogy a minap a lakótársam mesélte, a 2010-es rengéskor a nővére is a 16. emeleten volt, és mikor kinézett, azt látta, az emeletes házak annyira kilengtek, hogy eltűntek egymás mögött. Én is valami hasonlót szerettem volna látni. Sajnos vagy szerencsére ez nem jött össze, és ez megnyugtató, hogy nem újabb szuperföldrengés van a láthatáron.

Ez a kápolna is a két és fél évvel ezelőtti rengésben sérült meg

A földrengés után lakótársam azonnal felhívott, hogy minden rendben van-e. Míg én a telefonban újságotlaltam, mekkora földrengés volt, és hogy mennyire megijed-

tem, ő azzal nyugtatott, hogy ezt az erősséget nem is hívják földrengésnek, szimplán rázkódás (*temblorcito*) névvel illetik. Chilében olyan gyakorisággal lehet földrengéseket érezni, hogy a helyiek a 7-es erősség alatt nem foglalkoznak a dologgal. Tudják azt is, hogy a 2010-es rengéshez hasonló csupán minden 15-20 évben egyszer történik. Ez azonban nem kőbe vésett szabály, és mivel egy-egy rengést nem lehet előre jelezni, ezért a mostaninál is többen az utcára szaladtak ijedségükben. Utólag persze nevetnek a dolgon.

Este büszkén meséltem lakótársamnak, hogy otthon minket is megtanítottak ám, hogy földrengés esetén az asztal alá kell bújni. Ő elmosolyodott, majd mint zöldfülűnek elmagyarázta, hogy egy lakásban hol találok a *biztonsági háromszöget*, és hogy miért oda kell bújni, ha komolyan elkezd rengeni a föld. A biztonsági háromszög a kanapé vagy egy masszív ágy hosszabbik oldala előtti szűk sáv. Ha bedől egy fal, vagy lezuhan a mennyezet, az az ágyra dőlve a padlóval háromszöget zár be. Ez az a háromszög, ahol a legnagyobb biztonságban van az ember.

Másnap kiderült, a rengés erőssége 5,7-es volt a Richter-skálán. Elmeséltem a történetemet az otthoniaknak, hogy mennyire kilengett az épület a 16. emeleten, és hogy Magyarországon ennél erősebb rengést csak 1843-ban mértek Érmelléken.

Nemsokára azonban a kilengésemeltem megdőlni látszott, miután megtudtam, a legtöbb földrengésálló épület úgy van tervezve, hogy a földből érkező hullámok ne kilengessék, hanem tovább haladjanak az épületen felfelé, hullám formájában. Ezért fordulhat elő, hogy míg egyes lakásokban szinte alig érezhető a földrengés - mert a hullám laposabb ívén találhatóak, - addig más emeleten olyan érzése lehet az embernek, mintha kilengene az épület.

A földrengésbiztos eljárással épült házak megbízhatóak, az eddig mért legnagyobb rengéseket is kibírják, ennek köszönhetően a 2010-es földrengés során is csupán 1-2 dőlt össze a több száz ilyenből. A halálesetek nagy része az utcán rohángáló és pánikoló emberek, valamint a régi konstrukciójú házak összedőlése miatt történt. Többen mesélték, a nagy pánik miatt az ember automatikusan menekülni próbál. Sokan azonban, akik megőrizték a lélekjelenlétüket, próbálták visszatartani a menekülőket, nehogy az utcára menjenek. Akik a lakásban maradtak, azok többnyire megúszták a katasztrófát.

A chileiek nem félnek a földrengéstől. Megszokták - az életük része. Ezt a gyermekvállaláshoz hasonlítják: ez a világ legtermészetesebb dolga, ugyanakkor, amíg valaki nem éli át, nem lehet rá felkészülni. Mindennél jobban mutatja a chileiek magabiztosságát a tény, hogy Santiagóban épül Latin-Amerika legmagasabb épülete, a Gran Torre Santiago, amely ha elkészül, pontosan 300 méter magas lesz.

A kép jobb szélén látható épület Latin-Amerikában a legmagasabb - háttérben a Cordillera a szmog mögött

Nagy izgatottságomban a következő napokban azzal a kérdéssel bombáztam mindenkit, hogy hol volt 2010-ben. Meglepő módon mindenki tudta, mire gondolok az évszám említésével. Volt, aki épp egy bárban ült, valaki egy felhőkarcolóban, másvalaki külföldieket látott vendégül, míg volt, aki épp gyerekeknek tartott énekórát. Más élményeket meséltek el, de mind úgy beszéltek róla, mintha ez az élet része lenne, amely számukra természetes.

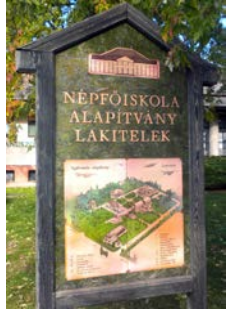
Míg őket hallgattam, az a biztonságérzet és a nyugalom, amely belőlük áradt, kezdett rám is átragadni. Már tudtam, mire számítsak földrengéskor, hova kell bújni, mit nem szabad csinálni. Abban azért mind egyetérttünk, hogy egyikünk sem lenne [szívesen] a Nagy Torony tetején a következő szuperföldrengés idején.

Forrás: Szerzőtől. A cikk eredetileg az Origo.hu internetes portál utazás rovatában, az Indulási Oldalon jelent meg.

Balthazár Mártha:

MIT LÁTTAM LAKITELEKEN?

Ki nem hallott, olvasott, vagy esetleg már járt is kedves olvasóink közül a **Lakiteleki Alapítvány és Népfőiskolán**, amelyet **Lezsák Sándor** és felesége, **Sütő Gabriella** alapítottak meg a 90-es évek elején a világ minden részéről érkező adományok és a hazai támogatók segítségével? **Tollas Tibor**, a *Nemzetőr* főszerkesztője, szintén fontos szerepet játszott ebben a vállalkozásban, nemcsak mint újságíró, de mint **Lezsák Sándor** pártfogója és támogatója is.

Lezsák Sándor lakiteleki otthona a 80-as évek végén politikai ellenzéki találkozók helyszínének szolgált, majd ott alakult meg a *Magyar Demokrata Fórum* (MDF) is. 2002-ben a Magyar Örökség díjat érdemelte ki, így is mint a Népfőiskolának alapítója és egyik vezetője, majd 2009-ben Teleki Pál érdemérmét vette át a Bethlen Gábor Alapítvány Kuratóriumától, a nemzeti értékek feltárásában és védelmében példás munkájáért, valamint a Lakiteleki Népfőiskolában végzett áldozatos szolgálata elismeréseként.

Diegoné Fedor Aliz barátnőm jóvoltából nekem most adódott az alkalom Lakitelek megismerésére. Aliz budapesti látogatásom műsorába beiktatott egy 8-tagú barátnői kirándulást Lakitelekre. Célunk az volt, hogy személyesen megnézhessük az ott működő Emigrációs Emlékgyűjteményt és ennek keretén belül azt az állandó kiállítást, amelyet a **Burg Kastl Magyar Gimnázium Alumni**, azaz Öregdiák Egyesülete (ennek jelenleg Aliz az elnöknője) avattak fel tavaly áprilisban, ebben az emigrációs központban.

A Burg Kastl Magyar Gimnázium Emlékgyűjtemény állandó kiállításának megnyitó ünnepsége a **Burg Kastl Alumni egyesület szervezésében** a Lakiteleki Népfőiskolán (2012.4.28-30): Fedor Aliz, az Alumni elnöke és Lezsák Sándor, a Népfőiskola Alapítvány alapító elnöke

A Lakiteleki Népfőiskola valóban az emigráció magyarországi központja. A világ minden részéből megtalálhatók könyvek, plakátok, röplapok, nyomtatványok és dokumentumok, amelyek az „Emigráció a Hazáért” című állandó kiállításon a komoly gyűjtőmunkát tanúsítják és hűen tükrözik vissza az emigrációban élő magyar közösségek évtizedeken keresztül végzett magyarságmentő és hagyományörző munkáját. „Hazalátogató” magyar emigránsként megrendítő élmény volt látnom és észlelnem, mily nagy kegyelettel bánnak ott az emigrációs hagyatékkal.

A Lakiteleki Népfőiskolán azonban nemcsak ezzel a hagyattal foglalkoznak, hanem más területeken is aktívak, így pl. a felnőttképzés módszereiben eredményesen működnek. Ennek háttérében **Lezsák Sándor** 30 éves pedagógus gyakorlata áll. Több pedagógiai kezdeményezésével felhívta az ország figyelmét. Rendkívüli programjával a fogyatékosok is otthon érzik magukat. Nyáron képzőművészeti tábor, honfoglaláskori életmódtábor, olvasótábor, néptáncos szaktábor áll t.k. az érdeklődők rendelkezésére. Minden évben nyáron működik a Szabadegyetem és a Fiatal Politológusok találkozója.

A négyhektáros területen különböző épületek állnak. Az eredeti főépületben található az irodák, Mindszenty Emlékszoba, Rendszerváltó Archivum termei. A parkban van az országban egyedülálló szoborpark, többek között **Illyés Gyula**, **Kodály Zoltán**, **Németh László** mellszobraival, a fāragott fapadok, amelyeket egy kiváló személy vagy intézmény emlékére állítottak fel, az ökömenikus Szent István kápolna, Ferencz Béla fāfaragó életműve kiállító terme, Kölcsey Ház, Vendégház, ahol szállást kaphatnak a vendégek, uszoda, edzőterem, tenispálya és a néptáncsoportok próbaterme. Készül az új Nemzeti Panteon is.

Látogatásunkat egy nagyon finom ebéddel fejeztük be a Tisza Vendéglőben, miközben egymás között megtárgyaltuk a látottakat. Így búcsúztunk az emlékkönyvben: *Nagyon nagy várakozással jöttünk ide, s amit itt megtapasztaltunk szellemiségben, anyagi felszereltségben, az minden képzeletet felülmúlt. Már a fogadtatásunk is varázslat volt számunkra: Lezsák Anna elbűvölő személyisége méltó bevezetése volt az ezt követő bemutatásnak. Kiss Márti jóvoltából az egész komplexumot végigjártuk. Lelesse és komoly felkészültsége példamutató volt. Jó volt itt lenni! A finom ebéd méltó befejezése volt a félnapos programnak. Rászkai társaság tagjai: Buenos Airesből, Caracasból, Budapestről, 8 fő, 8 lelkes hölgy! A látottakhoz, hallottakhoz őszinte szívvel gratulálunk!*

A 8 főből álló lelkes Rászkai csoport

BRAZÍLIAI HÍRADÓ

Magyar televíziósok São Paulóban

Két delegáció látogatott egyszerre São Paulóba ugyanabban az időben, november közepén. Az egyik a Brazil-Magyar gazdasági Vegyesbizottság, a másik az MTVA/Duna Televízió 4 képviselője.

A Szent Imre Kollégiumban a november 13-i rendezvényen részt vett mindkét delegáció. **Szalmáry Kristóf**, a gazdasági Vegyesbizottság tagja átadta a Szent Imre Kollégiumnak ajándékba hozott hatalmas magyar zászlót, amely a budapesti Kossuth téren volt felhúzva 2012 folyamán.

Az ajándékba hozott hatalmas magyar zászló, amely a Kossuth téren lengett

En ezen igen meghatódtam, meg is könnyeztem, és a közönség elkezdett hálás-lelkesen tapsolni. Így köszöntük meg a zászlót. Utána egy kicsit tanakodtunk egymás között, hogy most ezt a hatalmas zászlót hova fogjuk kitűzni, aztán rájöttünk, hogy ennek egyetlen méltó és jó helye lesz: a Szent Imre Kollégium ormán. A brazil törvények szerint, ha egy idegen zászlót felvonnak Braziliában, kötelező egy brazil zászlót is mellette felhúzni. Hát ezt majd a Szent Imre bencés magyar Atyák megoldják...

Kovács Attila

Több mint fél évtizedes mélyrepülés után végre ismét múltjához, hagyományaihoz méltó Európa-bajnokságon van túl a magyar női kézilabda-válogatott, amely bronzérmet szerzett Szerbiában.

Az elmúlt évek eredménytelensége után már az is örömteli volt, hogy sikerült kijutni a kontinenstornára. A Norvégiából „importált” szövetségi kapitány, **Karl-Erik Böhmnél** tiszta lappal indult mindenki. Talán ennek is volt köszönhető, hogy a lányok képesek voltak egymásért is küzdeni. Nagyszerű volt látni, amint az éppen padon ülők is üzik-hajtják pályán lévő társaikat.

A példaértékű csapategység és a jól sikerült felkészítés együttesen meghozta eredményét. Válogatottunk a csoportmecscekek során mind a németek, mind pedig a spanyolok ellen győzni tudott, így bejutott

A televíziós delegáció Argentínából érkezett hozzánk (*). Nem meghívásunkra jöttek Dél-Amerikába, hanem saját kezdeményezésére, mégpedig azért, hogy kapcsolatot teremtsenek az itteni magyarokkal, megtudják, mit szeretnének.

Íme a már egy ideje fuzionált MTVA/Duna Televízió résztvevői:

jobbra: Balogh László, a Közzszolgálati Közalapítvány kuratórium elnöke ifj. Piller Gedeonnal

- Balogh László, a Közzszolgálati Közalapítvány Kuratórium elnöke, a delegáció vezetője;

- Bencze Izabella, a Közzszolgálati Közalapítvány kuratóriumának tagja;

- Siklósi Beatrix, a Duna Televízió munkatársa;

Siklósi Beatrix, a Duna TV munkatársa, szerzővel

- Kósa Somogyi György, az MTV Zrt. Filmproduceri Iroda vezetője.

Balogh László és Siklósi Beatrix bemutatta a **Duna World csatornát**. Ez ingyenesen fogható parabolaantennával, és az interneten is elérhető. Magyar és angol nyelvű műsorokat adnak, ill. szerelnék a külföldi magyarság igényei szerint alakítani a programokat. Átadtak egy a Duna World csatornát ismertető dvd-t.

◀ Szerző három magyar üzletemberrel

Két esemény:

Udvarhelyi Zsuzsanna, festőművész, műveivel

A rendezvény során bemutatkozott **Udvarhelyi Zsuzsanna** festőnő, aki kiállította 4 igen jó saját festményét, és **Tiffán György** borász is. Utóbbi igen érdekesen és laikusoknak is érthetően beszélt a villányi borról és annak nagy sikeréről belföldön és külföldön.

A nézőtér tele volt. Nagyon hiányzott mindenkinek, hogy senki sem mutatkozott be rendesen, mert hiszen mi senkit sem ismertünk, aki Magyarországról jött. Általában a magyarországi magyarok hadarnak, és pláne nehezen érteni sokmindent, ha nem szembe fordulva beszélnek.

Dr. Szijjártó Csaba braziliai nagykövet, szerzővel

A vendégek nagyrésze már aznap továbbutazott Rio de Janeiróba.

(*) tv-sek Argentínában l. 8.o.

Pillerné Tirczka Éva, São Pauló-i tudósítónktól

KARÁCSONYUNK

Arra lehet gondolni, hogy tulajdonképpen a 2012. december 25-e volt Jézus 2012. születésnapja. A hívó keresztények ezt t.k. misére menéssel ünneplik meg.

Magyarországon szépen kiegészítve már áll a karácsonyfa. Ha kisgyerek van a háznál, aki még tényleg a Jézuskát várja, az egyik szobát bezárják, lefűggönyözik, mert odabent „dolgozik a Jézuska, meg az angyalok”, akik a karácsonyfával együtt ajándékokat is hoznak a jó gyerekeknek. Oda majd csak akkor lehet bemenni, ha valami misztikus csengetés hallatszik...

Minden magyar család, akár otthon Magyarországon, de természetesen kint a nagyvilágban is a maga magyar módján, megünnepli a Karácsonyt. A nagymamák már előző napon megsütköztetik a bejglit. A dióssal Braziliában nincs probléma, de a mákossal igen, mert a mákot a brazil nem ismeri. A brazil háziasszony nem tudta, mit kezdjen ezzel a fekete dologgal... A hatóság pedig eleinte kábitószernek vélte. Éveket tartott, míg ez a probléma tisztázódott és újra lehetett mákot kapni az üzletben - de csak a magyar üzletben.

Karácsony estéjén aztán egyszerre csak csilingelés hallatszik a lezárt szobából. Kinyílik az ajtó és bent ott áll a szépséges karácsonyfa, alatta kis betlehem és a Jézuska a bölcsőben. Minél kisebbek a gyerekek, annál nagyobbak a karácsonyfák...

Valaki elkezdte a *Mennyből az angyal-t*... *Pásztorok, Pásztorok-at*... Ám a gyerekek türelmetlenek, látják a sok becsomagolt dolgot - és aztán végre odarohanhatnak!

Szakad a papír, repül a szalag és végre kibújik az ajándék: autó, vonat, baba, babakocsi. Anyukának új ruha, apukának új cipő...

Van, hogy a gyerekek levelet írnak a Jézuskának, hogy mit szeretnének. Nagy az öröm, és majdnem soha sincs csalódás.

*

Ma a karácsonyi szokások között a legelterjedtebbek egyike a karácsonyfa állítása. Valahol Strassburg környékén születhetett meg a karácsonyfa szokása, mert ott már 1605-ből idéznek róla feljegyzést. A leírás szerint papírrózsákkal, almával, aranyfüsttel és cukorkákkal volt díszítve. Gyertya díszről csak 1757-ben történik említés.

Báró Podmaniczky Frigyes leírja emlékirataiban, hogy gyermekkorában, 1825-ben, egy osztrák nőrokona állított ilyen először, és állítólag tőlük terjedt ez el országszerte. Divatja nyugatról keletre haladt. Drezdában 1807-ben jelenik meg a karácsonyfa alkalmas fenyőfa a piacon. Goethe 1773-ban még nem ismeri, Berlinben 1816-ban honosul meg. Bécsbe egy Anshütz Henrik nevű színész hozta be, 1821-ben.

Amikor mi, magyarok Karácsonyra gondolunk, rögtön eszünkbe jutnak még a betlehemesek, a pásztorok, a három királyok. A házról-házra járó falusi „színészek”, gyerekek, serdülők...

Nagyon reméljük, hogy minden kedves olvasónak szép, meghitt karácsonya volt és jobblábbal ugrott be az új esztendőbe!

Sok szeretettel, boldog 2013-at!

Pillerné Tirczka Éva és Gida

Bartusz Réka (Felvidék):

Abszurd sztrájk

„Kedves diákok! A mi iskolánk is csatlakozik a hétfőtől meghirdetett tanár sztrájkhoz...”

A mondat második felét már hallani sem lehetett a hangosbemondóból, mivel az egész osztály üdvívalgásban tört ki. Mindenki mosolygott, örült. Jó hosszú hétvége elé nézünk. Nem kell tanulni, készülni az órákra, legjobb az egészszben, akár hetekig is potyán otthon lehetünk.

Első hallásra én is örültem neki. Végre kipihenem magam, lesz egy pár nyugodt, dolgozatmentes napom. Az otthon töltött napokban volt időm figyelni az eseményeket, történéseket. Elvégre rólunk, diákokról is szó van, a történések ránk is kihatnak.

A tanárok országos sztrájkja november 26-tól kezdődött. Néhány iskolát kivéve egész Szlovákiában bezárták a kapukat. A nagyvárosokban, - mint például Pozsony, Kassa - békés tüntetések is zajlottak.

A mai világban szinte már minden a pénzről szól.

A tanárok megmozdulása, felháborodása, küzdelme sem kivétel ez alól. Már hónapokkal ezelőtt kezdődtek a felszólalások, kérelmek, tanácskozáások a tanárok szinte neveltséges fizetésének 10%-os emeléséről. Neveltséges 60 euróért folyik a küzdelem. Kicsit abszurdnak tartom a helyzetet. Kora ősszel csak egy napos „pihenőnk” volt.

Meg akarták ijeszteni a „fejesekeket”, de nem igazán hatott rájuk semmi, ui. megegyezés nem született. Nem akartak belemenni a 10%-ba, mert az ország költségvetésébe ez nem fér bele. Tovább tárgyaltak, vitatkoztak. Az országos sztrájkbizottság kitartott követeléseik mellett, így jött a következő, novemberi „leállítás”. Három napig tartott. Ugyan a sztrájkot az utolsó pillanatban visszavonták, megegyezés mégsem született. Az állam 10%-ot nem ad, a bizottság 5%-ot nem fogad el. Patthelyzet van. Egyik fél sem enged a jelen állások szerint. Bár az interneten jelezték, hogy állítólag elfogadták a 10%-ot. De még ez is kérdéses.

A bizottság azzal „fenyegetőzik”, hogy a következő sztrájkot az érettségi idejére szervezik. Ha ez tényleg bekövetkezik, a figyelem megint Szlovákiára irányulna. De szerintem ehhez a tanárok nem elég bátrak, nem vállalnák fel. Ez az érettségiző diákokkal szemben sem lenne tisztességes.

Összegezve a helyzetet, *ismét* egy újabb elszomorító eset, tény. Azoktól az emberektől sajnálják a pénzt, akik a jövő nemzedéket oktatják, akiktől a tudást kapjuk, akik felkészítenek az életre, az érettségi idejére. Mi, diákok kiállunk tanáraink mellett, de segíteni, támogatni csak lélekben tudjuk őket. Kíváncsi vagyok, mi lesz a történet vége. Legvégső esetben majd az érettségien kiderül.

Barkuti Jenő:

Epizódok a magyarság történetéből

Kevés nemzetnek kellett annyit küzdenie a megmaradásért, mint nekünk, magyaroknak. Ezért, ha rosszul alakulnak a dolgok, még ma is gyakorta elhangzik a keserves sóhaj: „Túlélünk mi törököt, tartárt, orosz, túléljük ezt is...”

De vajon *hogyan* éltek túl? Gondolkodtunk-e már ezen? Hogy éltek, mit tettek elődeink, vagy, ahogy ők mondanák: *eleink* a nagy nyomorúságban? Bizony kevés írás maradt fenn azokból az időkből, ill. kevesen szánták rá magukat, hogy utánajárjanak eleink dolgainak. Azon kevesek, akik erre vállalkoztak legtöbbször önszorgalomból, hazaszeretetből tették.

Itt kell megemlíteni **Iványi Béla** levéltárost és **Takács Sándor** szerzetes tanárt, akik belevetették magukat a levéltárak peres irataiba és felszínre hozták mindazt a kincset, ami rólunk szól, és amit tanítani kellene minden magyar iskolában. Napjainkban az olyan levéltári kutató, aki boldogulni is tud a sárga iratok között ritka, mint a fehér holló. **Horvát Árpád**, **Ordas Iván** - régi idők nagy kutatói már eltávoztak közülünk. Újak pedig már nem jelentkeznek. Igaz, a kutatható családi levéltárak száma is megcsappan. Valaha arisztokrata családok féltett kincsként gondozták a régi leveleket. A háborúk azonban az ilyen levéltárakat sem kímélték. Kőrmenden pl. a **Batthyányi** család levéltárát 1945-ben kiszörték az ablakon a „felszabadítók”, mert kellett a hely. A királyi bullák viaszpecsétével csizmát fényesítettek a szovjet katonák. Hogy milyen kulturális értékek mentek ott veszendőbe - arról jobb nem beszélni.

Utazzunk inkább vissza az időben egykori kutatóink szekerén. Értjük be annyival, amit ők hátrahagytak: merítsünk a majd félezer éves történetekből, amikor Magyarország három részre szakadt. Százötven éves török megszállás köszöntött ránk, amit *török hódoltságként* jegyezték fel a történelemben, s amiből remény se igen mutatkozott, hogy valaha is még egyszer eggyé válhat a nemzet.

Magyarország 1606

Romlásnak indult a magyar - írja Szerémi György,

Minaret

II. Lajos király gyóntatója, aki személyesen vett részt a király holttestének mohácsi exhumálásánál. S hogy mit jelentett akkor ez a „romlás”, arról alig tudunk ma már valamit. Török hódítok rabszjira fűzve vitték a magyart Konstantinápolyba, ahol fehérre meszelt lábbal várták a rabszolgapiacra, miként adják-veszik őket az emberkereskedők... Milyen sorsot éltek meg hátralevő életükben szerencsétlen eleink, nem tudhatjuk. Írásos emlék nem maradt róluk.

Később törökök és Habsburgok döntöttek a magyarok sorsa fölött. Miután békét kötöttek egymással - amit *frigyre lépésként* emlegettek abban a korban - kijelölték a határokat az adószedés biztonsága miatt. S ahol a határ hullámzott a végeken, várakban, palánkokkal megerősített végházakban, magyar katonaság őrizte a *frigyet*. Ők vigyázták a rájuk bízott területet; ők voltak a végvári vitézek, akik elvileg az osztrák császártól kaptak zsoldot és ellátmányt, csak hát a zsold s az ellátmány rendre megkésett, vagy nem is jött. **Lippai** érsek panaszos leveléből tudjuk: „Ausztia főurai a vadállataikat is jobban tartják, mint a végházi hadi népet”. Sokatmondó panasz ez...

Előírás szerint gyalogosnak havi két forint, huszárnak három forint *hópénz* (havidi) és ellátmány járt, amit ruhának való posztóban adtak ki. Ugyanakkor az

Régen történt...

osztrák lovas 15 forintot kapott! Igaz, az osztrák nehéz lovas volt. S a páncél *maceráltatása* (karbantartása) sokba került. De mint azt az élet bebizonyította, a magyar könnyűlovasság lényegesen hatékonyabb volt. Magyaroknak az osztrák nehézlovas nyomába nem léphetett. „Nem sok hasznukat látjuk, annyit érnek, mint a pelyva” - írja egy levélben **Kornis Gáspár** uram **Batthyány Ferencnek** a segítségül küldött osztrák lovasokról.

A várkapitányok igazából a magyar vitézekre számíthattak, akik - mint azt a feljegyzésekből tudjuk - nagyon szűkösen éltek a zsold és az ellátmány késedelme miatt. Volt úgy, hogy egy évig nem jött meg a hópénz. Innen maradt fenn a mondás: *Se pénz, se posztó*. Különösen rosszra fordult a végvári élet **Rudolf** császár uralkodása idején, amikor már arra is hajlandók lettek volna a vitézek, hogy lemondanak a megkésett egy évi zsoldjuk feléről, ha a másik felét megkapnák! Sok ilyen kérést tartalmazó levél maradt fenn. Legtöbbje ma is megtalálható a bécsi levéltárban. Panaszos levelek között akad fenyegető hangú is: „*Immár koldusnak és nem szolgáló népek látszunk lenni*” - írják a Palotaiak (ma Várpalota) - majd így folytatják: „*Az Úristen ezt fölségednek el nem engedé! Úgy megverni méltóztatik fölségedet, mind testében, mind lelkében a mi nyomorúságunkért, hogy az fejedelmek között példa lészen.*” - **Rudolf** azonban nem volt ijedős. Hópénz továbbra sem érkezett.

Akkor vajon miből éltek? Ugye ha nincs, akkor valahonnan el kell venni. De honnan? Kítől? Hát a töröktől. S ez a nyomorúság volt az a kényszerítő erő, ami a hódítókat egy percre nem hagyta nyugodni. Nem volt többet biztonság számukra. Panaszkodnak is e véget a budai basák. Egyik levelet a másik után menesztették az osztrák udvarba arról, hogy a végváriak megint megsértik a *frigyet*. Az osztrák császár viszont erre olyanokat ígért, hogy majd kivizsgálattja az ügyet, s megbünteti a vétkeket. Azonban erre nagyon ritkán került sor. Ha mégis módját ejtették a *fundálásnak* (vizsgálatnak), azt a végbeliek mindig azzal magyarázták, hogy ők bizony meg nem moccantak volna, ha a törökök nem kezdik a portyázást...

Így váltak mindennaposra a rajtaütések, *lesvetések*. Ezeknek a stratégiai mozzanatoknak megvolt a sajátos forgatókönyve. „Csak úgy” nem lehetett nekiugrani a töröknek! Akkor lehetett eredményesen rájuk lecsapni, ha nem számítottak rá. S akkor volt érdemes, amikor ellátmányt vittek, amikor vásárt tartottak, amikor adószedésből hazafelé bandukoltak. A módszer a következő volt: vitézeink elrejtőztek az út közelében, ahol a törököknek el kellett haladni. Ehhez persze jól kellett álcázni magukat, és elengedhetetlen volt a folyamatos tájékozódás. Ezért parasztnak öltözött figyelőket, *nézőket* állítottak, akik időben jelezték, hogy hányan és milyen messzi vannak a törökök. Ha sokan voltak: nem mozdultak. Elmaradt a rajtaütés. Ezt úgy mondták ilyenkor: *nem volt nekünk való*...

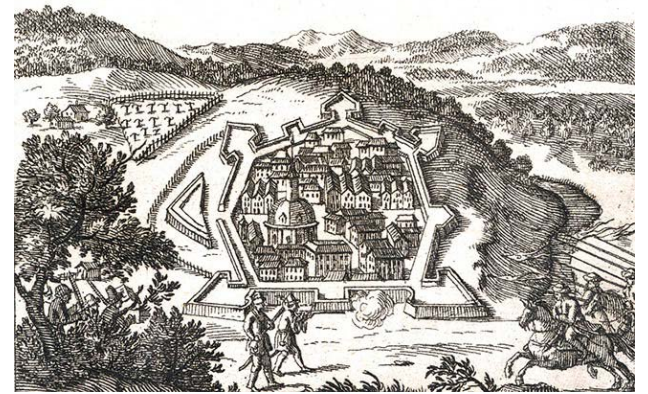
Ha azonban kisebb török csapat kísérte a szállítmányt: lecsaptak. Ez úgy zajlott le, hogy amikor a török menet már majdnem elhaladt előttük, kinyargalt a *martalék*, akik nagy lármával beléakaszkodtak a törökök kísérete végébe, s ha lehetett, elragadtak onnan valami becses dolgot: egy jó paripát, egy díszes csomagot, vagy éppen egy szemre való asszonynépet. Mire a török menet nyomban megállt és a vitézek üldözésére indult. Ha ez megtörtént s kellően eltávolodtak, akkor ugratott ki a főserg, és pillanatok alatt körbefogta a megfogyatkozott, meglepett török hadinépet. Aki ellenszegült, azt levágták. Aki megmaradt, azt rabbá tették és a zsákmánnyal együtt a végházba vitték, ahonnan hosszas levelezés után sarc fejében szabadulhattak. Megszűnt tehát a nyomorúság. No de ez igen veszélyes vállalkozás volt. Különösen *martaléknak* lenni - mai nyelven szólva - nem volt egy életbiztosítás. Úgyetlen, félszeg katona nem érte meg a következő rajtaütést. Akik viszont megmaradtak, azokkal bizony keserves dolog volt karddal összeakaszkodni. Ismertek ők minden hadifortélyt, ugratást, fordulást, cselvetést; nem szólva arról, hogy lovaiknak nem igen akadt párja. Kardforgatásban elsőek voltak az elsőek között.

Más forma volt a *lesvetés*, lesre csalás. A módszer hasonló volt itt is a rajtaütéshez. A *martalék* itt már nagyobb létszámot számlált. Általában 25-30 fő lovas elnyargalt a törökök által lakott vár előtt, többnyire akkor, amikor azok lovakat fűveltek a vár előtt. A lovakat őrzőket menetből levágták, a lovakat pedig elhajtották. Ekkora szemtelenség láttán a török szpáhik rögtön

Buda és Pest látképe a 16. században (Georg Hoefnagel metszete alapján)

utánunk nyargaltak, nem számolva azzal, hogy a menekülők lesre viszik őket, ahol általában egy dombhajlat mögött, ökörszarv alakban felállott 500-600 lovasvitéz várt rájuk. Amint megérkeztek, az ökörszarv becsukódott. Innen már a szabályok forgatása döntötte el a győzelmet. Az ütközetben nagy szerepet tulajdonítottak a szerencsének is. Innen maradt fenn a mondás: *elementek szerencsét próbálni*.

„Se pénz, se posztó...” - Szigetvár 1555

Egy ilyen „szerencsepróbálás” történt 1614 tavaszán, amikor a székesfehérvári törököknek zsoldot és ellátmányt hoztak. A pénzzállítmány várható idejét megtudakolták a foglyoktól s ezért már heteken át várták a kocsikat. Már-már fel akarták adni a rajtaütést, amikor feltűntek a pénzzállítók. Amikor a kíséret elhaladt, a vitézek lecsaptak s a zsákmányt rövid csata után elvitték. Az eset nagy port vert fel. A budai basa mentegetőzve jelenti Konstantinápolyba: „*Semmit nem tehattünk. Háromszáznál többen ütöttek ki a lesből. A kísérőket mind levágták.*”

A szerencse azonban nem mindig volt kegyes vitézeinkhez. Többször is pórul jártak. Sokan ottmaradtak az ütközetben és rabbá lettek. Akadtak olyan vállalkozások is, amikor hajszálon múltott a siker. 1677. február 8-án írja **Koháry István Esterházy Pálnak**: „*Egerhez nem messzire béálltunk lesre. Elbocsájtottuk a martalékat annak rendje szerint, de semmit nem kaphattak (nem sikerült elragadni semmit). Így a török nem üzé meg őket. Haszontalan lón járásunk. Ahogy mentünk, úgy tértünk vissza.*”

Mindez már a múlt homályába vész. **Gárdonyi Géza**-nak köszönhetően az *Egri csillagokból* ránk maradt egy dicsőséges történet, ami ma is a hazaszeretet kútja. Pedig de sok ilyen és hasonló történetet rejt a magyar múlt! **Thúry György**, Palota védője nem kevesebb sikerrel védte meg Palota várát, mint **Dobó**. Párbanban - vagy, ahogy akkor mondták - *bajvívásban* soha nem akadt legyőzőre. **Istvánffy** említi meg, hogy a nagyerejű **Koralikos** török vitéz Mezopotámiából kéri az idehelyezését, hogy a nagyhírű **Thúryval** megvívjon. A *bajviadal* után a török vitéz Szentmihály lován kellett elvinni. Mégis elfelejtődött **Thúry** kapitány dicsősége. **Szondi György**, **Zrínyi Miklós**

Zrínyi Miklós és I. Szulejmán szobra Szigetváron, a Magyar-Török Barátság Parkban

hősi küzdelme is filmszablonra kívánczozna, ha a magyar filmes világban lenne „válalkozó kedv”... Talán lenne is, a politikai akarat azonban a magyar dicsőség bemutatására mindeddig hiányzott. ●

